

III

(Akty przygotowawcze)

EUROPEJSKI KOMITET EKONOMICZNO-SPOŁECZNY

454. SESJA PLENARNA W DNIACH 10 I 11 CZERWCA 2009 R.

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Europejska strategia w zakresie praw własności przemysłowej”

COM(2008) 465 wersja ostateczna

(2009/C 306/02)

Dnia 16 lipca 2008 r. Komisja, działając na podstawie art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

„Komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego Europejska strategia w zakresie praw własności przemysłowej”

Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię dnia 19 maja 2009 r. Sprawozdawcą był Daniel RETUREAU.

Na 454. sesji plenarnej w dniach 10–11 czerwca 2009 r. (posiedzenie z dnia 10 czerwca 2009 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 98 do 3 – 1 osoba wstrzymała się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Syntetyczne wnioski EKES-u

1.1 Komitet popiera strategię wspólnotową zaproponowaną przez Komisję w dziedzinie praw własności przemysłowej. Pragnie jednak ponownie podkreślić znaczenie niektórych zagadnień omawianych we wcześniejszych opiniach.

1.2 Przede wszystkim wzywa państwa członkowskie do poparcia tej strategii, zarówno jeśli chodzi o przyszły patent wspólnotowy, jak i o trwające negocjacje międzynarodowe, w tym negocjacje w ramach WIPO (Światowej Organizacji Własności Intelektualnej). Obecne dyskusje dotyczące podziału opłat patentowych, hamujące przyjęcie patentu wspólnotowego, są źle odbierane przez społeczeństwo obywatelskie, które myśli o postępie w perspektywie długoterminowej i oczekuje rzeczywistych i praktycznych efektów, które znacznie ograniczą koszty uzyskiwania i utrzymywania patentów.

1.3 Komitet kładzie szczególnie nacisk na ułatwienie dostępu do tytułów własności przemysłowej, na ich skuteczną ochronę oraz na walkę z podrabianiem, często w kontekście mafijnym, które wpływa niekorzystnie na gospodarkę i przedsiębiorstwa, a także jest przyczyną zagrożeń – niekiedy poważnych – dla

konsumentów (lekarstwa, zabawki, urządzenia gospodarstwa domowego itp.).

1.4 Wymaga to bardziej skutecznego systemu rozstrzygania sporów, uznawania ostatecznych orzeczeń wydanych w jednym z krajów członkowskich (zniesienie konieczności uzyskiwania postanowień sądu o wykonaniu wyroku zagranicznego – exequatur) oraz wzmoczonej i dobrze zorganizowanej współpracy policji i służb celnych.

1.5 Większy udział zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego w negocjacjach międzynarodowych powinien wzmocnić pozycję negocjatorów europejskich i przyczynić się do transferu technologii do krajów słabiej rozwiniętych celem upowszechniania technologii zgodnych z zasadami rozwoju zrównoważonego.

2. Propozycje Komisji

2.1 Komunikat dotyczy europejskiej strategii w zakresie praw własności przemysłowej, w związku z ich rosnącym znaczeniem w tworzeniu wartości i w innowacyjności oraz rolę, jaką odgrywają w rozwoju przemysłowym, w szczególności z punktu widzenia MŚP.

2.2 O ile większość niematerialnych dóbr przemysłowych podlega zharmonizowanej ochronie wspólnotowej, inaczej jest w przypadku podstawowego dobra, jakim są patenty wynalazków. Pomimo że istnieje ogólnospółnotowy system oparty na konwencji z Monachium, nie dysponuje on ujednoczonym systemem sądownictwa ani jednolitym orzecznictwem sądów krajowych, które są sądami powszechnymi w zakresie prawa patentowego. Obecny koszt uzyskania patentu ogólnospółnotowego jest oceniany jako nadmiernie wysoki, w szczególności z powodu kosztów tłumaczenia na języki krajowe.

2.3 Porozumienie londyńskie, mające na celu obniżenie kosztów tłumaczenia, weszło w życie dnia 1 maja 2008 r., ale kwestie językowe i sprawa sum, które zostaną przekazane krajowym urządzeniom patentowym, wciąż stoją na przeszkodzie ostatecznemu rozwiązaniu tej kwestii.

2.4 Komisja jest zdania, że ostatnio można było zauważyć znaczące postępy w działaniach na rzecz wspólnotowego patentu, które powinny otworzyć drogę do wprowadzenia spójnego systemu chroniącego niematerialne dobra przemysłowe, o czym świadczy szczególnie zalecenie Komisji dla Rady w sprawie otwarcia negocjacji celem przyjęcia umowy dotyczącej jednolitego systemu rozwiązywania sporów w dziedzinie patentów⁽¹⁾.

2.5 W opinii Komisji „system własności intelektualnej powinien w dalszym ciągu pełnić funkcję katalizatora innowacji i przyczynić się do osiągnięcia ogólnych celów strategii lizbońskiej”. Komisja przedstawia wreszcie działania służące wprowadzeniu takiego europejskiego systemu własności przemysłowej, który dodatkowo umożliwiłby skuteczniejszą walkę z podrabianiem.

3. Uwagi Komitetu

3.1 Komunikat należy do szeregu propozycji, refleksji i analiz opracowanych na przestrzeni lat, jakie upłynęły od czasu fiaska konwencji luksemburskiej, przewidującej wprowadzenie wspólnotowego systemu patentowego, na początku lat 70. Komitet, który zawsze popierał wprowadzenie patentu wspólnotowego, może jedynie wyrazić zadowolenie w związku z wiadomością o znaczących postępach w ostatnim okresie.

3.2 Argumenty językowe, wysuwane przez niektóre państwa członkowskie w celu odrzucenia propozycji Komisji, nigdy nie były przekonujące dla Komitetu. Wyraża on bowiem przekonanie, że kwestie własności przemysłowej należą do dziedziny prawa prywatnego, a kwestia języków urzędowych podlega prawu konstytucyjnemu każdego kraju, co nie powinno zasadniczo mieć wpływu na prywatne umowy lub spory ani stanowić przeszkody dla skuteczności prawa własności w zakresie niematerialnych dóbr przemysłowych na szczeblu wspólnotowym.

3.3 Bez względu na kwestie prawne i polityczne punktem odniesienia powinno być dobro gospodarki europejskiej, przedsiębiorstw, wynalazców i posiadaczy niekwestionowanego prawa własności, tak aby sprzyjać tworzeniu wartości i miejsc pracy, w szczególności w przypadku MŚP, które praktycznie nie mają środków na obronę swojej własności przemysłowej przed piractwem i podrabianiem. Liczne opinie Komitetu dotyczące patentów, walki z podrabianiem towarów⁽²⁾ oraz patentu wspólnotowego⁽³⁾ są w dalszym ciągu aktualne i wyrażają potrzebę społeczną o wielkim znaczeniu dla zatrudnienia i rozwoju przemysłowego.

3.4 Przedmiotowy komunikat powinien być traktowany jako uzupełnienie komunikatu COM(2007) 165 wersja ostateczna, dotyczącego ulepszenia systemu patentowego w Europie.

3.5 Zmieniające się warunki dla innowacji

3.5.1 Komitet podziela opinię Komisji dotyczącą rosnącego znaczenia innowacji jako czynnika decydującego o przewadze konkurencyjnej w gospodarce opartej na wiedzy; transfer wiedzy między publicznymi placówkami badawczymi, przedsiębiorstwami i prywatnymi ośrodkami badań i rozwoju ma zasadnicze znaczenie dla konkurencyjności europejskiej. Komitet wyraża głębokie zainteresowanie wezwaniem do stworzenia europejskich ram dla transferu wiedzy i wspiera zwłaszcza propozycję ujednoczenia definicji, a także stosowania „wyłączenia dotyczącego badań naukowych” w odniesieniu do naruszenia praw patentowych.

3.5.2 Ramy wspólnotowe powinny umożliwić lepsze powiązanie badań podstawowych, projektów B+R i dopracowania innowacyjnych zastosowań oraz skuteczniejsze egzekwowanie praw każdej z zainteresowanych stron, przy jednoczesnym poszanowaniu autonomii badań podstawowych, ponieważ często nie można z góry przewidzieć zastosowań praktycznych wynikających z programów badawczych; dlatego też prowadzenie badań nie może być podyktowane jedynie popytem na zastosowania przemysłowe. Badania stanowią ponadto główny fundament gospodarki opartej na wiedzy oraz strategii lizbońskiej.

3.5.3 W ramach tego podejścia państwa członkowskie powinny w dalszym ciągu czerpać inspirację z programu lepszego stanowienia prawa, a pozostałe zainteresowane strony (wynalazcy, uczelnie i ośrodki badawcze, przemysł i użytkownicy końcowi) powinny mieć większe możliwości dokonywania świadomych wyborów w ramach zarządzania swoimi prawami własności przemysłowej.

3.6 Jakość praw własności przemysłowej

3.6.1 Komitet podziela opinię, zgodnie z którą europejski system praw własności przemysłowej powinien wspierać badania, innowacje oraz rozpowszechnianie wiedzy i technologii, otwierające drogę do nowych badań i zastosowań.

⁽²⁾ Dz.U. C 116 z 28.4.1999, s. 35 (sprawozdawca: H. Malosse) i Dz.U. C 221 z 7.8.2001, s. 20 (sprawozdawca: H. Malosse).

⁽³⁾ Dz.U. C 155 z 29.5.2001, s. 80 (sprawozdawca: J. Simpson) i Dz.U. C 112 z 30.4.2004, s. 76 i s. 81 (sprawozdawca: D. Retureau).

⁽¹⁾ SEC(2009) 330 wersja ostateczna z 20.3.2009.

3.7 Patenty

3.7.1 Należy jednocześnie ułatwić dostęp do własności przemysłowej poprzez wprowadzenie patentu wspólnotowego i przeciwdziałać wykorzystywaniu patentów w celu obchodzenia systemu ochrony przez „trolle patentowe”, które wykorzystują niską jakość patentów (krzyżowanie i nakładanie się przepisów, nadmiernie skomplikowane czy wręcz niezrozumiałe sformułowanie wymogów) w celu przywłaszczenia sobie cudzych wynalazków, w sposób, który uniemożliwia składanie nowych patentów lub powoduje zamęt, prowadzący do naruszania zasad konkurencji i przeciążenia sądów oraz do pogorszenia dostępności i przejrzystości informacji, jak również do utrudnień w poszukiwaniu wcześniejszych rejestracji.

3.7.2 Patent wspólnotowy powinien być przyznawany jedynie w przypadku prawdziwych wynalazków, które wykraczają poza obecny etap zaawansowania technologii i mają rzeczywiste zastosowanie przemysłowe. Wnioski niezawierające żadnych nowatorskich elementów pod względem fizycznym powinny być odrzucane; powinno się też wspierać tworzenie uzupełniających się puli patentów z myślą o różnorodnych zastosowaniach. Roszczenia do praw powinny odpowiadać ściśle nowym elementom technicznym wnoszonym przez wynalazek; zarówno w korzystaniu z patentu, jak i w wypadku sporu pomiędzy jego właścicielami, należy stosować wykładnię zwążającą.

3.7.3 Wykorzystywanie ekspertyz i kodeksów postępowania w celu podniesienia jakości składanych wniosków jest sprawą kluczową, nie należy bowiem zapominać o tym, że posiadacze patentów będą przez stosunkowo długi czas dysponować wyłącznymi prawami; korzystna będzie natomiast publikacja umożliwiająca rozpowszechnianie wiedzy, w tym powielanie wynalazków, co powinno sprzyjać składaniu wniosków o udzielenie licencji przez podmioty przemysłowe.

3.7.4 W opinii Komitetu jakość patentu stanowi zatem podstawową gwarancję dla podmiotów ubiegających się o licencję oraz zachętę do innowacyjnych zastosowań. Komitet popiera w związku z tym propozycje Komisji w tym zakresie dotyczące znaczenia jakości mechanizmu naukowego i technicznego rozpatrywania wniosków patentowych, współpracy między krajowymi i wspólnotowymi urzędami patentowymi a także rekrutacji wykwalifikowanych pracowników urzędów patentowych, co stanowi podstawę ekspertyzy wspólnotowej w dziedzinie technologii i zastosowań. Osoby zajmujące się rozpatrywaniem wniosków patentowych i inni eksperci o wysokich kwalifikacjach stanowią główny fundament jakości patentu wspólnotowego. W związku z tym Komisja powinna uważniej przyjrzeć się tej kwestii, aby zaoferować najlepszym pracownikom warunki etyczne i materialne niezbędne do zapewnienia wysokiej jakości rozpatrywania wniosków, z korzyścią dla składających wnioski i przemysłu.

3.7.5 Państwa członkowskie, w których przyznawanie patentów odbywa się bez rozpatrywania wniosków, czyli bez gwarancji, powinny, zgodnie z propozycją Komisji, zastanowić się nad jakością patentów, które wydają. Komitet jest zdania, że w niektórych złożonych i nieoczywistych przypadkach państwa te powinny odwoływać się do ekspertyzy pracowników urzędu patentowego lub ekspertów krajowych a nawet zagranicznych w celu podniesienia jakości wydawanych patentów.

3.7.6 Urzędy patentowe powinny także czuwać nad ścisłym przestrzeganiem przepisów w odniesieniu do dziedzin, w przypadku których, zgodnie z konwencją z Monachium, przyznawanie patentów nie jest możliwe, obejmujących m.in. programy komputerowe i metody, algorytmy czy też elementy ludzkiego ciała, takie jak np. geny lub inne⁽⁴⁾, które należą do odkryć naukowych niemających zdolności patentowej.

3.7.7 O ile okres ochrony patentu wspólnotowego wynosi teoretycznie 20 lat (wg układów TRIPS), to średni rzeczywisty okres ważności wynosi od 5–6 lat w wypadku TIK do 20 lub 25 lat w wypadku lekarstw, czyli ogólnie rzecz biorąc średnio 10–12 lat. Rzeczywiste okresy ważności wzorów użytkowych są jeszcze krótsze.

3.8 Znaki towarowe

3.8.1 Komitet popiera propozycję Komisji dotyczącą przeprowadzenia pogłębionego badania wspólnotowego systemu znaków towarowych i wzywa do tego, aby została rozwinięta współpraca między urzędem europejskim a urzędami krajowymi.

3.9 Inne prawa

3.9.1 Komitet popiera też propozycję oceny systemu ochrony odmian roślin, których nie należy mylić z GMO. Komitet jest przychylny przewidywanym konsultacjom publicznym w sprawie możliwości wprowadzenia chronionych oznaczeń geograficznych w przypadku typowych produktów innych niż produkty rolne.

3.9.2 Komitet będzie uważnie śledzić organizację chronionych nazw pochodzenia (ChNP) i chronionych oznaczeń geograficznych (ChOG) – nazw chronionych odnoszących się do produktów rolnych i alkoholi. Jest zdania, że takimi chronionymi nazwami mogłyby zostać objęte również niektóre typowe produkty niespożywcze, np. rzemieślnicze, i pragnąłby, aby na etykietach z nazwami zamieszczano także inne informacje podkreślające wartość produktów, taką jak ich biologiczne pochodzenie lub zrównoważony charakter, w razie potrzeby także wówczas, gdy informacje te niekoniecznie stanowią warunek przyznania tego rodzaju nazw.

3.9.3 Jeżeli chodzi o wtórny rynek samochodowych części zamiennych, za którego liberalizacją opowiada się Komisja, Komitet odnotowuje pewną sprzeczność między tą polityką liberalizacji a ochroną wzorów. Komitet wydał jednakże opinię, w której poparł takie podejście⁽⁵⁾. Niemniej jednak należy zwrócić uwagę na fakt, że chodzi tu o naruszenie zasady praw wyłączności oraz że producenci samochodów mają obowiązek dostarczania oryginalnych części zamiennych przez pewien obowiązkowy okres, a obowiązkowi takiego nie mają inni producenci. Logika wymagałaby, aby utrzymać zasadę licencji przymusowej oraz zasadę stosowania tych samych materiałów, jeśli dane części mają znaczenie dla strukturalnej trwałości pojazdu.

⁽⁴⁾ Przy czym dyrektywa w sprawie biotechnologii wprowadza pewien niuans, dotyczący określonych genów wyizolowanych.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 286 z 17.11.2005, s. 8 (sprawozdawca: V. Ranocchiaro).

4. Prawa własności przemysłowej a konkurencja

4.1 Komitet jest zdania, podobnie jak SPI, że w coraz częstszych, jak się wydaje, przypadkach, z powodu rosnącej liczby patentów niskiej jakości, pochodzących z niektórych państw, rozwiązanie pewnych problemów dotyczących sprzeczności między stosowanymi prawami własności przemysłowej a prawami konkurencji wymaga najczęściej powołania się na teorię nadużycia prawa. Konsekwencją powinno być wprowadzenie zasady licencji przymusowej, której przejawem mogłoby być zwykle domniemanie obowiązku wydania licencji w rozsądnej cenie, na sprawiedliwych i niedyskryminujących warunkach. W każdym wypadku patenty zagraniczne dotyczące dziedzin wykluczonych prawem wspólnotowym z zakresu przyznawania patentów lub patenty niskiej jakości nie powinny być uznawane jako skuteczna podstawa do wnoszenia roszczeń.

4.2 Ustanawianie norm przyczynia się, zdaniem Komisji, do poprawy warunków przemysłowych, a w opinii Komitetu standaryzacja, która przynosi korzyść konsumentom i MŚP, powinna być prowadzona w sposób otwarty i przejrzysty. Komitet zgadza się z twierdzeniem, że właściciel chronionej patentami technologii o znaczeniu kluczowym, która staje się technologią standardową osiąga sztucznie zawyżone korzyści z posiadanego tytułu własności (patentu lub prawa autorskiego), jeśli świadomie zataił swój patent podczas procedury konsultacyjnej w sprawie normalizacji. Zachowania takie powinny być karalne.

4.3 Przyszły patent wspólnotowy powinien posiadać wysoki poziom jakości, zgodnie z kryteriami przedstawionymi przez Komisję na rzecz strategii europejskiej, a także mieć do dyspozycji wyspecjalizowany system sądowiczy, zwłaszcza w celu uniknięcia „patentów pułapek” i innych zakłóceń konkurencji, opierających się najczęściej na patentach niskiej jakości. Złe patenty wypierają dobre.

4.4 Komitet z zainteresowaniem przyjmuje propozycję badania współzależności między prawami własności intelektualnej i normami w kontekście wspierania innowacyjności; weźmie też udział w przewidywanych konsultacjach w sprawie normalizacji w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych, w ramach których rozpatrywana będzie również ta kwestia.

4.5 W obecnym okresie rozwoju nowych i złożonych technologii, kiedy produkcja danego wyrobu wymaga wykorzystania licznych odkryć, wynalazków i patentów, konieczna jest strategia współpracy, np. dzięki systemom krzyżowania licencji lub grupowania patentów. Należy czuwać nad zachowaniem równowagi między zainteresowanymi stronami, aby uniknąć ewentualnych zniekształceń konkurencji i naruszeń praw „małych wynalazców” wobec olbrzymich ilości patentów będących w posiadaniu wielkich przedsiębiorstw – firmy te uzyskują niekiedy w dziedzinie TIK tysiące nowych patentów rocznie.

5. Małe i średnie przedsiębiorstwa

5.1 W handlu prowadzonym na skalę międzynarodową małe i średnie oraz bardzo małe przedsiębiorstwa⁽⁶⁾ napotykają

liczne trudności w zakresie ochrony swych znaków towarowych i patentów, o ile takie posiadają, gdyż wiele z nich zajmuje się podwykonawstwem. Liczne przedsiębiorstwa wahają się przed zgłaszaniem patentów, często z braku informacji lub z obawy przed złożonym i kosztownym systemem. Zdarza się, że wyłączne prawa przyznawane w niektórych krajach są omijane poprzez podróbki produkowane tam, gdzie prawa właściciela patentu nie są chronione.

5.2 W związku z tym, jedynym stosowanym środkiem jest tajemnica otaczająca proces produkcji, jednak analiza chemiczna produktów czy rozwój szpiegostwa przemysłowego powodują, że tajemnica ta nie zawsze jest dobrze strzeżona. Na przykład w produkcji perfum nie istniały patenty, gdyż trzeba by było w takim wypadku ujawnić wzory chemiczne składników. Obecnie taka ochrona tajemnicy nie jest już możliwa ze względu na współczesne techniki analizy i prawo powinno ustanowić odpowiednią ochronę skomplikowanych produktów, np. poprzez pewną formę praw autorskich.

5.3 Opory w zgłaszaniu patentów, choćby z powodu opłat związanych ze zgłaszaniem i odnawianiem obecnego patentu europejskiego, hamują transfer technologii, gdyż zainteresowani inwestorzy nie mogą uzyskać licencji; powoduje to straty dla gospodarki europejskiej. Należy zatem wspierać małe i średnie oraz bardzo małe przedsiębiorstwa i zachęcać je do ubiegania się o prawa własności przemysłowej i do korzystania z nich przy realizacji strategii ekonomicznych z udziałem różnych przedsiębiorstw posiadających patenty i działających w tej samej branży, co pozwala na zastosowanie wynalazków opracowanych z wykorzystaniem wielu odkryć. W każdym razie posiadanie praw własności przemysłowej jest atutem, jeśli chce się zainteresować inwestorów lub uzyskać środki kredytowe na rozwijanie działalności.

5.4 Komitet zwracał często uwagę na fakt, iż przemysłowi europejskiemu potrzebne są patenty wysokiej jakości, możliwe do uzyskania po rozsądnych kosztach, obowiązujące we wszystkich krajach Wspólnoty i stymulujące rynek wewnętrzny.

5.5 Konieczny jest również system pozwalający na szybkie i niezbyt kosztowne rozwiązywanie sporów. Należy zachęcać do mediacji celem rozstrzygnięcia niektórych spraw; innym możliwym sposobem jest arbitraż. Natomiast system sądownictwa patentowego powinien być wyspecjalizowany, łatwo dostępny i sprawny, tak by nie blokować gospodarki.

5.6 Są to sprawy z zakresu interesu publicznego i trudno zrozumieć, dlaczego od tylu lat znajdują się w martwym punkcie. Faktem jest, że w obecnym systemie wielkie firmy, które mają możliwość zgłaszania patentów przynoszą Europejskiemu Urzędowi Patentowemu oraz urzędowi państw członkowskich znaczne dochody. Ale nie taki jest cel systemu. Ma on przyczynić się do innowacyjności i rozwijania przemysłu z korzyścią dla przedsiębiorstw oraz do tworzenia nowych miejsc pracy wymagających wysokich kwalifikacji, nawet jeśli trzeba przeznaczyć środki na rzecz skuteczności i rozszerzenia obecnych praw przyznanych innowacyjnym przedsiębiorstwom i osobom.

⁽⁶⁾ BMP (bardzo małe przedsiębiorstwa) i mikroprzedsiębiorstwa.

5.7 Komitet jest przekonany, że osoby, które w przedsiębiorstwach przyczyniają się bezpośrednio do innowacji i zgłaszania patentów powinny mieć prawo do części dochodów uzyskanych dzięki ich wynalazkom (problem wynalazcy zatrudnionego na etacie lub pracującego na zlecenie). Rozwiązanie takie istnieje w niektórych krajach, ale powinno zostać upowszechnione, tak by było większym bodźcem dla innowacyjności.

6. Egzekwowanie praw własności intelektualnej

6.1 Komitet wypowiedział się już szczegółowo w rozmaitych opiniach – a zwłaszcza w opinii poświęconej w szczególności tej sprawie⁽⁷⁾ – na temat przestrzegania praw własności intelektualnej oraz walki z piractwem i podrabianiem produktów.

6.2 Zapewnianie przestrzegania przyznanych praw wyłącznych należy do państw, które wydały tytuły własności intelektualnej, z zastrzeżeniem ogólnej zasady wyłączenia nadużycia prawa. Podrabianie stanowi poważne naruszenie interesów gospodarczych innowacyjnych przedsiębiorstw, a także pozytywnego wizerunku przemysłu wspólnotowego oraz niesie ze sobą poważne zagrożenia dla konsumentów. Ponadto małym i średnim przedsiębiorstwom trudno jest bronić się samodzielnie i potrzebują one konkretnej pomocy.

6.3 Jakość prawodawstwa, sądownictwa i kontroli celnych na granicach Unii ma zasadnicze znaczenie dla walki z podrabianiem.

6.4 Komitet popiera zatem ściśle przestrzeganie rozporządzenia Bruksela I i rozwój współpracy sądowej i celnej w tym celu. Ostateczne orzeczenia wydane w danym państwie członkowskim powinny być akceptowane z pominięciem procedury exequatur we wszystkich pozostałych państwach członkowskich.

6.5 Zgodnie z prawem wspólnotowym, zalecany przez Komisję Europejską „brak tolerancji” dla przypadków naruszenia prawa własności przemysłowej i prawa autorskiego dotyczy także produkcji podróbek lub kopii do celów handlowych przez osoby naruszające prawo, jak Komitet wspominał już w swoich wcześniejszych opiniach. Nie można chronić praw własności intelektualnej za pomocą wszelkiego rodzaju środków represji. Należy mierzyć w wielkich producentów towarów podrabianych i ich obieg za pośrednictwem kanałów mafijnych, aby położyć kres przemysłowi, który negatywnie wpływa na wzrost i zatrudnienie w państwach członkowskich.

6.6 Ważną rolę do odegrania ma także kształcenie i informowanie konsumentów, którzy powinni wiedzieć, w jakich warunkach (m.in. wykorzystywanie pracy dzieci,

formy pracy przymusowej) produkowane są towary podrabiane. Należy ich przestrzec przed ryzykiem wiążącym się z kupnem niektórych produktów (jak np. leków) za pośrednictwem stron internetowych, na których oferuje się większość towarów podrabianych mogących zagrozić zdrowiu.

7. Wymiar międzynarodowy

7.1 Na szczeblu międzynarodowym rzeczą konieczną pozostaje opracowanie strategii zmierzającej do zagwarantowania, by europejskie prawa własności przemysłowej były przestrzegane zarówno w Europie, jak i w krajach trzecich, w celu zwalczania zjawiska podrabiania i piractwa. Zarazem Europa musi dokładać starań, żeby wspierać transfer zrównoważonych technologii do krajów rozwijających się.

7.2 Międzynarodowe traktaty dotyczące znaków towarowych, patentów czy praw autorskich realizowane są według starych przepisów prawa traktatów (konwencja wiedeńska). Komitet ubolewa nad godnym pożałowania brakiem przejrzystości. Nie chodzi tylko o to, by do delegacji krajowych włączać najlepszych ekspertów, lecz także o to, by dysponować podejściem europejskim, szczególnie w odniesieniu do wymogu jakości chronionych patentów. W negocjacje takie należy w większym stopniu zaangażować społeczeństwo obywatelskie i jego organizacje, żeby partnerzy gospodarczy Unii Europejskiej wiedzieli, że „delegacje europejskie” mają szerokie poparcie wynikające z uprzednich konsultacji i włączenia zainteresowanych stron w proces monitorowania negocjacji, które mogą rozciągnąć się na długie lata.

7.3 Dominującą rolę w globalnym obszarze gospodarczym powinny odgrywać kryteria rozwoju zrównoważonego i współpracy międzynarodowej zmierzającej do jego osiągnięcia. Konieczne jest, by wszelkie negocjacje zmierzały do wypracowania rozwiązań zgodnych z oczekiwaniami obywateli i interesami danych grup nacisku.

8. Uwagi końcowe

8.1 Komitet popiera strategię zaproponowaną przez Komisję, zarazem jednak zgłasza do niej kilka zastrzeżeń i sugestii, które zostały przedstawione powyżej.

8.2 Ma pełną świadomość przeszkód i trudności, które piętrzą się wobec trudnych i kosztownych reform. Niemniej jest przekonany, że zrównoważony wzrost, który będzie mógł zaistnieć dzięki europejskiemu systemowi ochrony, przyniesie dochody z podatków.

8.3 Patent wspólnotowy da nowy bodziec do inwestycji w innowacyjne technologie.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 116 z 28.4.1999, s. 35 (sprawozdawca: H. Malosse).

8.4 W tej dziedzinie Komitet nadal będzie wspierał wszelkie konkretne inicjatywy wspólnotowe, które zmierzają do poprawy obowiązującego prawa, metod rozwiązywania sporów, ochrony posiadaczy tytułów własności przemysłowej w walce z organizacjami mafijnymi odpowiadającymi za podrabianie towarów. Raz jeszcze podkreśla, jak pilnie potrzebne są rozwiązania, na które od zbyt już długiego czasu czekają przedsiębiorstwa i obywatele.

Bruksela dnia 10 czerwca 2009 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Mario SEPI
